

A demokrácia kialakulása Athénban

Letelepedés területei:

- anyaország – Balkán-félsziget
- Kis Ázsia nyugati partvidéke
- Égei-tenger szigetvilága

Első civilizációk: Kréta, Mükéné

Polisz: görög városállam, saját alkotmánya, hadserege van, gazdaságilag is független.

Démosz: köznép, arisztokrataellenes társadalmi rétegek összessége (hajósok, kereskedők, parasztok)

Az athéni demokrácia kezdetei:

- A démosz a legnagyobb sikereket Athénban érte el. A polisz élén arkhón (arisztokrata származású tisztviselő) állt.
- I.e. 621: Drakón arkhón írásba foglalta a törvényeket.
- I.e. 594: Szolón arkhón eltörölte az adóabszolgát, a birtokok nagyságát maximálta, tiltotta a gabonakivitelt, egységes pénzt és mértékrendszert vezetett be, a lakosságot évi jövedelem alapján 4 csoportba osztotta.
- I.e. 561: Peisistratosz türannisza (zsarnoki uralom) – a démoszra támaszkodott
- I.e. 508: Kleiszthenész Athén lakosságát területi alapon 10 phülébe (kerület) osztotta. Minden phülében volt tengerpart, belvárosi, szárazföldi rész. Minden phüléből 50 ember alkotta az 500-ak tanácsát. Működött a népgyűlés is. Bevezette a cserépszavazást.
- Athén arisztokratikus államból demokratikus állam lett. Demokrácia = nép uralma.
- A demokrácia a virágkorát Periklész idején élte (5.-4. század)

Intézmények:

Népgyűlés (ekklészia): tagjai minden 20. életévét betöltött férfi. Havi 2-4 alkalommal ülésezett. Dönt háború-béke kérdésében, választja a tisztviselőket, bírói szerv.

500-ak tanácsa (bulé): a tagjait sorsolták 1 évre. Feladata a törvények előkészítése, a kereskedelem, tisztviselők ellenőrzése.

Esküdtbíráóság: 6000 tagját sorsolják, peres ügyeket intézi.

Arkhóni tanács: 9 tagját sorsolják, vallási ügyekkel foglalkozik.

10 sztratégosz (hadvezér): 1 évre választották őket, az első sztratégosz az állam első embere (ez volt 15 évig Periklész)

Periklész intézkedései: célja a társadalmi különbségek csökkentése, napidíjat adott a szegényeknek, pénzügyi kötelezettséget rótt a gazdagokra.

A demokrácia árnyoldalai: a demokratikus jogok csak a teljes jogú felnőtt férfi állampolgárokat illette. Ki voltak zárva a nők, a rabszolgák, együttlakók.